

Jan Małachowski - Kanclerz wielki koronny (1689-1762)

Jan Małachowski to postać zasłużona dla Końskich. Przyczynił się do nadania praw miejskich. Dbał o rozwój gospodarczy naszego regionu. W herbie Końskich znajdują się jego inicjały. Pozostawił wiele cennych zabytków architektury.

Rys biograficzny

Jan Małachowski urodził się 26 I 1698 r.

w Końskich jako syn Stanisława i Anny Konstancji ks. Lubomirskiej herbu Szreniawa. Jego żoną była Izabela Humiecka.¹

Jan Małachowski w swoim życiu pełnił wiele funkcji publicznych, między innymi był: z stolnikiem wielkim koronnym, podkanclerzym i kanclerzem wielkim koronnym, wielokrotnie pełnił funkcje posła na sejm z województw: sieradzkiego, sandomierskiego a także piastował stanowiska starosty opoczyńskiego, ostrołęckiego, grodeckiego oraz krzeczowskiego.²

Za swoje zasługi został odznaczony Orderem Orła Białego. Zmarł 25 VI 1762 r. w Końskich. Pochowany jest w krypcie przed głównym ołtarzem w kolegiacie pod wezwaniem św. Mikołaja, gdzie znajduje się jego okazały nagrobek z popiersiem oraz figurkami Mocy i Sprawiedliwości, nawiązującym do jego przymiotów. W herbie Końskich widnieją inicjały kanclerza - JKM.

Zasługi dla Końskich

W 1748 r., dzięki Janowi Małachowskiemu Końskie otrzymało prawa miejskie od króla Augusta III Sasa. Mieszkańcy zyskali wówczas swobody osobiste i gospodarcze oraz prawo wyboru władz administracyjnych.³ Przyczyniło się to do rozkwitu Końskich jako ośrodka przemysłu, handlu i rzemiosła. Mieszkańcy miasta i okolic znajdowali zatrudnienie w rozwijającym się górnictwie, hutnictwie, przetwórstwie żelaza, w znanej wytwórni powozów oraz w pierwszej w Polsce fabryce karabinów, strzelb

i pistoletów jakościowo przewyższające zagraniczne. Region wzbogacił się o obiekty i tj. piece do wytopu surówki w Stąporkowie, Ruskim Brodzie dwa piece w Janowie oraz

¹ Małachowski Jan W: Wikipedia. Wolna encyklopedia, [online].[Dostęp 25-3-2023]. Dostępny w Internecie: [https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Jan_Ma%C5%82achowski_\(kanclerz_wielki_koronny\)](https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Jan_Ma%C5%82achowski_(kanclerz_wielki_koronny))

² Małachowski Jan W: Encyklopedia Powszechna PWN, [online].[Dostęp 25-3-2023]. Dostępny w Internecie: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Malachowsk-Jan:3936909.html>

³ Brzozowicz Artur, Jan Małachowski założyciel miasta Końskie Wielkie. Genealogia Rodu Małachowskich Herbu Nałęcz, Warszawa, Kontrast, 1997, s.18.

w Rudzie Białaczowskiej. Spuścizną tego okresu są istniejące do dziś zabytki architektury tj. wybudowane w 1740 r. cztery pawilony i skrzydła pałacowe.⁴

Bibliografia

1. Brzozowicz Artur, Jan Małachowski założyciel miasta Końskie Wielkie. Genealogia Rodu Małachowskich Herbu Nałęcz, Warszawa, Kontrast, 1997, s.18.
2. Małachowski Jan W: Wikiedia wolna encyklopedia [online].[Dostęp 25-3-2023]. Dostępny w Internecie:. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Ma%C5%82achowski_\(kanclerz_wielki_koronny\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Ma%C5%82achowski_(kanclerz_wielki_koronny)).
3. Małachowski Jan W: Encyklopedia Powszechna PWN, , [online].[Dostęp 25-3-2023]. Dostępny w Internecie:.<https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Malachowsk-Jan:3936909.html>

---

⁴ Brzozowski Jerzy, Końskie wczoraj i dziś, Warszawa, 1975 s.70-74.